

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

കൃഷ്ണയജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ
॥ ദ്വിതീയാഷ്ടകേ തൃതീയഃ പ്രശ്നഃ ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

॥ ദ്വിതിയാഷ്ടകേ തൃതീയഃ പ്രശ്നഃ ॥

ഹരിഃ ഓ(4)ം |

ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി |

കിം ചതുർഹോത്യുണാം ചതുർഹോത്യുത്ഥിതി |

യദേവൈഷു ചതുർധാ ഹോതാരഃ |

തേന ചതുർഹോതാരഃ |

തസ്മാച്ചതുർഹോതാര ഉച്യന്തേ |

തച്ചതുർഹോത്യുണാം ചതുർഹോത്യുത്ഥം |

സോമോ വൈ ചതുർഹോതാ |

ഭ്രാഹ്മിഃ പഞ്ചഹോതാ |

ധാതാ ഷഡ്ഹോതാ |

ഇന്ദ്രഃ സപ്തഹോതാ || 1 ||

പ്രജാപതിർദശഹോതാ |

യ ഏവം ചതുർഹോത്യുണാംഽഗ്ദ്ധിം വേദ |

ഽഗ്ദ്ധനോത്യേവ |

യ ഏഷാമേവം ബന്ധുതാം വേദ |

ബന്ധുമാൻഭവതി |

Please let us know of any errors in this text.

യ ഏഷാമേവം ക്ലപ്തിം വേദ |
കൽപത്യേസ്മൈ |
യ ഏഷാമേവമായത്നം വേദ |
ആയത്നവാൻഭവതി |
യ ഏഷാമേവം പ്രതിഷ്ഠാം വേദ || 2 ||

പ്രത്യേവ തിഷ്ഠതി |
ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി |
ദശഹോതാ ചതുർഹോതാ |
പഞ്ചഹോതാ ഷഡ്ഹോതാ സപ്തഹോതാ |
അഥ കസ്മാച്ചതുർഹോതാര ഉച്യന്ത ഇതി |
ഇന്ദ്രോ വൈ ചതുർഹോതാ |
ഇന്ദ്രഃ ഖലു വൈ ശ്രേഷ്ഠോ ദേവതാനാമുപദേശനാത് |
യ ഏവമിന്ദ്രഗ്ന്യ ശ്രേഷ്ഠം ദേവതാനാമുപദേശനാദ്വേദ |
വസിഷ്ഠഃ സമാനാനാം ഭവതി |
തസ്മാച്ഛ്രേഷ്ഠമായന്തം പ്രഥമേന്ദ്രൈവാകുബുധ്യന്തേ |
അയമാഗന് |
അയമവാസാദിതി |
കീർതിർസ്യ പൂർവാജ്ഞിതീ ജനതാമായതഃ |
അഥോ ഏനം പ്രഥമേന്ദ്രൈവാകുബുധ്യന്തേ |

അയമാഗന് |

അയമവാസാദിതി || 3 ||

സപ്തഹോതാ പ്രതിഷ്ഠാം വേദം ബുധ്യന്തേ ഷട്ച || 1 ||

ദക്ഷിന്ദ്രം പ്രതിഗ്രഹീഷ്യന്മസപ്തദശകൃത്യോപാൻയാത് |

ആത്മാനമേവ സമീന്ധേ |

തേജസേ വീരയായ |

അഥോ പ്രജാപതിരേവൈനാം ഭൂത്യാ പ്രതിഗൃഹ്ണാതി |

ആത്മനോന്മാർഭൈത്യേ |

യദ്ഭ്യന്മാർത്വിജ്യാദ്യുതഗ്ം സന്തം നിർഹരേരന് |

ആഗ്നീദ്രേ ജുഹുയാദൃശഹോതാരം |

ചതുർഗൃഹീതേനാജ്യേന |

പുരസ്താത്പ്രത്യക്തിഷ്ഠന് |

പ്രതിലോമം വിഗ്രാഹം || 4 ||

പ്രാൻദ്രേവാസ്യോപദാസയതി |

യദ്ഭ്യന്തം പുൻരുപശികേഷയുഃ |

ആഗ്നീദ്രേ ഏവ ജുഹുയാദൃശഹോതാരം |

ചതുർഗൃഹീതേനാജ്യേന |

പശ്ചാത്പ്രാണാസീനഃ |

അനുലോമമവിഗ്രാഹം |

പ്രാൻദ്രേവാസ്മൈ കൽപയതി |

പ്രായശ്ചിത്തീ വാഗ്ഘോതേത്യുതുമുഖ ഋതുമുഖേ ജുഹോതി |
ഋതുനേവാസ്മൈ കൽപയതി |
കൽപന്ത്യേസ്മാ ഋതവഃ || 5 ||

ഋപ്താ അസ്മാ ഋതവ ആയന്തി |
ഷഡ്ഘോതാ വൈ ഭൂത്യാ പ്രജാപതിരിദഗ്ം സർവമസൃജത |
സ മനോസൃജത |
മനസോധി ഗായത്രീമസൃജത |
തദഗായത്രീം യശ് ആർച്ഛത് |
തമാല്പഭത |
ഗായത്രീയാ അധി ഹന്ദാഗ്സൃസൃജത |
ഹന്ദോഭ്യോധി സാമ |
തഥ്സാമ യശ് ആർച്ഛത് |
തദാല്പഭത || 6 ||

സാമനോധി യജുഗ്ഷ്യസൃജത |
യജുർഭ്യോധി വിഷ്ണും |
തദിഷ്ണും യശ് ആർച്ഛത് |
തമാല്പഭത |
വിഷ്ണോരധ്യോഷധീരസൃജത |
ഓഷധീഭ്യോധി സോമം |
തഥ്സോമം യശ് ആർച്ഛത് |

തമാ്ജലഭത |

സോമാദധി പശൂനസൃജത |

പശുഭ്യോധീന്ദ്രം || 7 ||

തദിന്ദ്രം യശ് ആർച്ഛത് |

തദേനം നാതിപ്രാച്യവത |

ഇന്ദ്ര ഇവ യശസീ ഭവതി |

യ ഏവം വേദ |

നൈനം യശോതിപ്രച്യവതേ |

യദ്വാ ഇദം കിഞ്ച |

തഥ്സർവ്വമുത്താന ഏവാംഗീരസഃ പ്രത്യഗൃഹ്ണാത് |

തദേനം പ്രതിഗൃഹീതം നാഹിനത് |

യത്കിഞ്ച പ്രതിഗൃഹ്ണീയാത് |

തഥ്സർവ്വമുത്താനസ്ത്യാംഗീരസഃ പ്രതിഗൃഹ്ണാത്പ്രത്യേവ

പ്രതിഗൃഹ്ണീയാത് |

ഇയം വാ ഉത്താന ആംഗീരസഃ |

അനയൈവൈനത്പ്രതി ഗൃഹ്ണാതി |

നൈനഗ്ം ഹിനസ്തി |

ബർഹിഷാ പ്രതീയാദഗാം വാദ്ഗ്വം വാ |

ഏതദ്വൈ പശൂനാം പ്രിയം ധാമ് |

പ്രിയേണൈവൈനം ധാമ്നാ പ്രത്യേതി || 8 ||

വിഗ്രാഹംഗുതവസ്തദാദ്യഭൂതേനം ഗൃഹ്ണീയാമഷ്ടച്ഛ || 2 ||

യോ വാ അവിദ്വാനിവർതയ്തേ |
 വിശ്വീർഷാ സപ്താപ്താമുഷ്മിൻലോകേ ഭവതി |
 അഥ യോ വിദ്വാനിവർതയ്തേ |
 സശ്വീർഷാ വിപ്താപ്താമുഷ്മിൻലോകേ ഭവതി |
 ഭേദതാ വൈ സപ്ത പുഷ്ടികാമാ ന്യവർതയന്ത |
 അഗ്നിശ്ച പൃഥ്വിവീ ച |
 വായുശ്ചാന്തരിക്ഷം ച |
 ആദിത്യശ്ച ദ്യൗശ്ച ചന്ദ്രമാഃ |
 അഗ്നിർന്യവർതയത |
 സ സാഹസ്രമപുഷ്യത് || 9 ||

പൃഥ്വിവീ ന്യവർതയത |
 സൗഷധീഭിർവനസ്പതിഭിരപുഷ്യത് |
 വായുർന്യവർതയത |
 സ മരീചിഭിരപുഷ്യത് |
 അന്തരിക്ഷം ന്യവർതയത |
 തദ്വയോഭിരപുഷ്യത് |
 ആദിത്യോ ന്യവർതയത |
 സ രശ്മിഭിരപുഷ്യത് |
 ദ്യൗർന്യവർതയത |

സാ നക്ഷത്രൈരപുഷ്യത് |
 ചന്ദ്രമാ ന്യവർത്തയത |
 സോഽഹോരാത്രൈർധമാസൈർമാസൈർഋതുഭിഃ
 സംവത്സരേണാപുഷ്യത് |
 താൻപോഷ്യാൻപുഷ്യതി |
 യാഗ്സത്യേപുഷ്യന് |
 യ ഏവം വിദ്വാന്നി ച വർത്തയതേ പരി ച || 10 ||

അപുഷ്യന്നക്ഷത്രൈരപുഷ്യത്പഞ്ച ച || 3 ||

തസ്യ വാ അഗോർഹിരംയം പ്രതിജഗ്രഹുഷഃ |
 അർധമിന്ദ്രിയസ്യാപാക്രാമത് |
 തദേതേനൈവ പ്രത്യഗൃഹ്ണാത് |
 തേന വൈ സോഽർധമിന്ദ്രിയസ്യാത്മന്നുപായത്ത |
 അർധമിന്ദ്രിയസ്യാത്മന്നുപായത്തേ |
 യ ഏവം വിദ്വാൻ ഹിരംയം പ്രതിഗൃഹ്ണാതി |
 അഥ യോഽവിദ്വാൻപ്രതിഗൃഹ്ണാതി |
 അർധമസ്യേന്ദ്രിയസ്യാപക്രാമതി |
 തസ്യ വൈ സോമസ്യ വാസഃ പ്രതിജഗ്രഹുഷഃ |
 തൃതീയമിന്ദ്രിയസ്യാപാക്രാമത് || 11 ||

തദേതേനൈവ പ്രത്യഗൃഹ്ണാത് |
 തേന വൈ സ തൃതീയമിന്ദ്രിയസ്യാത്മന്നുപായത്ത |

തൃതീയമിന്ദ്രിയസ്യാത്മന്നുപായത്തേ |
 യ ഏവം വിദ്വാൻ വാസഃ പ്രതിഗൃഹ്ണാതി |
 അഥ യോഽവിദ്വാൻപ്രതിഗൃഹ്ണാതി |
 തൃതീയമന്യേന്ദ്രിയസ്യാപക്രാമതി |
 തസ്യ വൈ രുദ്രസ്യ ഗാം പ്രതിജഗ്രഹുഷഃ |
 ചതുർഥമിന്ദ്രിയസ്യാപക്രാമത് |
 താമേതേനൈവ പ്രത്യഗൃഹ്ണാത് |
 തേന വൈ സ ചതുർഥമിന്ദ്രിയസ്യാത്മന്നുപായത്തേ || 12 ||

ചതുർഥമിന്ദ്രിയസ്യാത്മന്നുപായത്തേ |
 യ ഏവം വിദ്വാൻഗാം പ്രതിഗൃഹ്ണാതി |
 അഥ യോഽവിദ്വാൻപ്രതിഗൃഹ്ണാതി |
 ചതുർഥമന്യേന്ദ്രിയസ്യാപക്രാമതി |
 തസ്യ വൈ വർുംഭസ്യാശ്ച പ്രതിജഗ്രഹുഷഃ |
 പഞ്ചമമിന്ദ്രിയസ്യാപക്രാമത് |
 തമേതേനൈവ പ്രത്യഗൃഹ്ണാത് |
 തേന വൈ സ പഞ്ചമമിന്ദ്രിയസ്യാത്മന്നുപായത്തേ |
 പഞ്ചമമിന്ദ്രിയസ്യാത്മന്നുപായത്തേ |
 യ ഏവം വിദ്വാൻശ്ച പ്രതിഗൃഹ്ണാതി || 13 ||

അഥ യോഽവിദ്വാൻപ്രതിഗൃഹ്ണാതി |
 പഞ്ചമമന്യേന്ദ്രിയസ്യാപക്രാമതി |

തസ്യ വൈ പ്രജാപതേഃ പുരുഷം പ്രതിജഗ്രഹുഷഃ |
 ഷഷ്ഠ്മിന്ദ്രിയസ്യാപാക്രാമത് |
 തമേതേനൈവ പ്രത്യഗൃഹ്ണാത് |
 തേന വൈ സ ഷഷ്ഠ്മിന്ദ്രിയസ്യാത്മന്നുപായത്ത |
 ഷഷ്ഠ്മിന്ദ്രിയസ്യാത്മന്നുപായത്തേ |
 യ ഏവം വിദ്വാൻപുരുഷം പ്രതിഗൃഹ്ണാതി |
 അഥ യോഽവിദ്വാൻപ്രതിഗൃഹ്ണാതി |
 ഷഷ്ഠ്മസ്യേന്ദ്രിയസ്യാപക്രാമതി || 14 ||

തസ്യ വൈ മനോസ്തൽപം പ്രതിജഗ്രഹുഷഃ |
 സപ്തമ്മിന്ദ്രിയസ്യാപാക്രാമത് |
 തമേതേനൈവ പ്രത്യഗൃഹ്ണാത് |
 തേന വൈ സ സപ്തമ്മിന്ദ്രിയസ്യാത്മന്നുപായത്ത |
 സപ്തമ്മിന്ദ്രിയസ്യാത്മന്നുപായത്തേ |
 യ ഏവം വിദ്വാഗ്സ്തൽപം പ്രതിഗൃഹ്ണാതി |
 അഥ യോഽവിദ്വാൻപ്രതിഗൃഹ്ണാതി |
 സപ്തമമ്സ്യേന്ദ്രിയസ്യാപക്രാമതി |
 തസ്യ വാ ഉത്താനസ്യാംഗീരസസ്യാപ്രാംഅത്പ്രതിജഗ്രഹുഷഃ |
 അഷ്ടമ്മിന്ദ്രിയസ്യാപാക്രാമത് || 15 ||

തദേതേനൈവ പ്രത്യഗൃഹ്ണാത് |
 തേന വൈ സോഽഷ്ടമ്മിന്ദ്രിയസ്യാത്മന്നുപായത്ത |

അഷ്ടമമിന്ദ്രിയസ്യാത്മന്നുപായത്തേ |
 യ ഏവം വിദ്വാനപ്രാമത്പ്രതിഗൃഹ്ണാതി |
 അഥ യോവിദ്വാൻപ്രതിഗൃഹ്ണാതി |
 അഷ്ടമമസ്യേന്ദ്രിയസ്യാപക്രാമതി |
 യദ്വാ ഇദം കിഞ്ച |
 തഥ്സർവ്വമുത്താന ഏവാംഗീരസഃ പ്രത്യഗൃഹ്ണാത് |
 തദേനം പ്രതിഗൃഹീതം നാഹിനത് |
 യത്കിഞ്ച പ്രതിഗൃഹ്ണീയാത് |
 തഥ്സർവ്വമുത്താനസ്ത്യാംഗീരസഃ പ്രതിഗൃഹ്ണാത്പ്രത്യേവ
 പ്രതിഗൃഹ്ണീയാത് |
 ഇയം വാ ഉത്താന ആംഗീരസഃ |
 അനയൈവൈനത്പ്രതിഗൃഹ്ണാതി |
 നൈനഗ്ം ഹിനസ്തി || 16 ||

തൃതീയമിന്ദ്രിയസ്യാപക്രാമച്ചതുർമമിന്ദ്രിയസ്യാത്മന്നുപായത്താശ്ച പ്രതിഗൃഹ്ണാതി
 ഷഷ്ഠമസ്യേന്ദ്രിയസ്യാപക്രാമത്യഷ്ടമമിന്ദ്രിയസ്യാപക്രാമത്പ്രതിഗൃഹ്ണീയാച്ചത്യാരി
 ച || 4 ||

തസ്യ വാ അഗേരഹിരെയഗ്ം സോമസ്യ വാസസതദേതേന രൂദ്രസ്യ
 ഗാം താമേതേന വരുംഅസ്യാശ്ച പ്രജാപതേഃ പുരുഷം മനോസതൽപം
 തമേതേനോത്താനസ്യ തദേതേനാപ്രാമദൃദ്വൈ |
 അർധം തൃതീയമഷ്ടമം തച്ചതുർമം താം പഞ്ചമഗ്ം ഷഷ്ഠഗ്ം സപ്തമം തം |
 തദേതേന ദേവ താമേതേനൈകം തമേതേന ത്രീണി തദേതേനൈകം ||

ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി |
 യദൃശഹോതാരഃ സത്രമാസത |
 കേന തേ ഗൃഹപതിനാജ്ജിർയ്നുവന് |
 കേൻ പ്രജാ അസൃജന്തേതി |
 പ്രജാപതിനാ വൈ തേ ഗൃഹപതിനാജ്ജിർയ്നുവന് |
 തേൻ പ്രജാ അസൃജന്ത |
 യച്ചതുർഹോതാരഃ സത്രമാസത |
 കേന തേ ഗൃഹപതിനാജ്ജിർയ്നുവന് |
 കേനൗഷധീരസൃജന്തേതി |
 സോമേന വൈ തേ ഗൃഹപതിനാജ്ജിർയ്നുവന് || 17 ||

തേനൗഷധീരസൃജന്ത |
 യത്പഞ്ചഹോതാരഃ സത്രമാസത |
 കേന തേ ഗൃഹപതിനാജ്ജിർയ്നുവന് |
 കേനൈദ്യോ ലോകേദ്യോജ്ജിർയ്നുവന്പ്രാണുദന്ത |
 കേനൈഷാം പശൂൻവൃജന്തേതി |
 അഗ്നിനാ വൈ തേ ഗൃഹപതിനാജ്ജിർയ്നുവന് |
 തേനൈദ്യോ ലോകേദ്യോജ്ജിർയ്നുവന്പ്രാണുദന്ത |
 തേനൈഷാം പശൂൻവൃജന്ത |
 യഥ്ഷല്ലോതാരഃ സത്രമാസത |
 കേന തേ ഗൃഹപതിനാജ്ജിർയ്നുവന് || 18 ||

കേന്ദുർതൂൻകൽപയന്തേതി |
 ധ്യാത്രാ വൈ തേ ഗൃഹപതിനാജ്ജിർയ്നുവന് |
 തേന്ദുർതൂൻകൽപയന്ത |
 യഥ്സുപ്തഹോതാരഃ സുത്രമാസത |
 കേന്ദു തേ ഗൃഹപതിനാജ്ജിർയ്നുവന് |
 കേന്ദു സുവരായന് |
 കേന്ദുമാൻലോകാനഥ്സമ്തൻവന്നിതി |
 അർയുണാ വൈ തേ ഗൃഹപതിനാജ്ജിർയ്നുവന് |
 തേന്ദു സുവരായന് |
 തേന്ദുമാൻലോകാനഥ്സമ്തൻവന്നിതി || 19 ||

ഏതേ വൈ ദേവാ ഗൃഹപതയഃ |
 താന് യ ഏവം വിദ്വാന് |
 അപ്യന്യസ്യ ഗാർഹപതേ ദീക്ഷതേ |
 അവാന്തരമേവ സുത്രതിണാംജ്യനോതി |
 യോ വാ അർയുമണ്ണം വേദ |
 ദാൻകാമാ അസ്മൈ പ്രജാ ഭവന്തി |
 യജേണാ വാ അർയുമാ |
 ആർയാവസുതിരിതി വൈ തമാഹുർയം പ്രശഗ്സന്തി |
 ആർയാവസുതിർഭവതി |
 യ ഏവം വേദ || 20 ||

യദ്വാ ഇദം കിഞ്ച |
 തഥ്സർവം ചതുർഹോതാരഃ |
 ചതുർഹോത്യദ്ഭ്യോധി യജേന്തോ നിർമിതഃ |
 സ യ ഏവം വിദ്വാൻ വിവദേത |
 അഹമേവ ഭൂയോ വേദ |
 യശ്ചതുർഹോത്യന് വേദേതി |
 സ ഹ്യേവ ഭൂയോ വേദ |
 യശ്ചതുർഹോത്യന് വേദ |
 യോ വൈ ചതുർഹോത്യണാഗ്ം ഹോത്യന് വേദ |
 സർവാസു പ്രജാസ്യന്നമത്തി || 21 ||

സർവാ ദിശോഭിജ്ജയതി |
 പ്രജാപതിർവൈ ദശഹോത്യണാഗ്ം ഹോതാ |
 സോമശ്ചതുർഹോത്യണാഗ്ം ഹോതാ |
 അഗ്നിഃ പഞ്ചഹോത്യണാഗ്ം ഹോതാ |
 ധാതാ ഷഡ്ഹോത്യണാഗ്ം ഹോതാ |
 അർയമാ സപ്തഹോത്യണാഗ്ം ഹോതാ |
 ഏതേ വൈ ചതുർഹോത്യണാഗ്ം ഹോതാരഃ |
 താൻ യ ഏവം വേദ |
 സർവാസു പ്രജാസ്യന്നമത്തി |
 സർവാ ദിശോഭിജ്ജയതി || 22 ||

ആർധ്നുവന്നാർധ്നുവന്നിത്യേവം വേദാന്തി സർവാ ദിശോഭി ജ്വതി || 5 ||

വൈ തേൻ സത്രം കേൻ ||

പ്രജാപതിഃ പ്രജാഃ സൃഷ്ട്വാ വ്യസ്രഗ്സത |

സ ഹൃദയം ഭൂതോശ്രയത് |

ആത്മന് ഹാ(3) ഇത്യഹ്യയത് |

ആപഃ പ്രത്യശൃണവന് |

താ അഗ്നിഹോത്രേണൈവ യജ്ഞക്രതുമനോപപർയാവർതന്ത |

താഃ കുസിന്ധമുപൗഹന് |

തസ്മാദഗ്നിഹോത്രസ്യ യജ്ഞക്രതോഃ |

ഏകം ഋത്വിക് |

ചതുഷ്കൃത്യോഹ്യയത് |

അഗ്നിർവായുരാദിത്യശ്ചന്ദ്രമാഃ || 23 ||

തേ പ്രത്യശൃണവന് |

തേ ദർശപുർണമാസാഭ്യാമേവ

യജ്ഞക്രതുമനോപപർയാവർതന്ത |

ത ഉപൗഹസ്ത്വത്വാർയംഗാനി |

തസ്മാദദർശപുർണമാസയോർയജ്ഞക്രതോഃ |

ചത്വാർ ഋത്വിജഃ |

പഞ്ചകൃത്യോഹ്യയത് |

പശവഃ പ്രത്യശൃണവന് |

തേ ചാതുർമാസ്യേവ യജ്ഞക്രതുനോപപർയാവർത്തത |
ത ഉപൗഹൻലോമ ചുവീം മാഗ്സമസ്ഥി മജ്ജാനം |
തസ്മാച്ചാതുർമാസ്യാനാം യജ്ഞക്രതോഃ || 24 ||

പഞ്ചർത്രിജഃ |

ഷ്ടകൃത്യോഹ്യയത് |

ഋതവഃ പ്രത്യശൃൺവന് |

തേ പശുബന്ധേവ യജ്ഞക്രതുനോപപർയാവർത്തത |

ത ഉപൗഹന്മസ്തനാവായൗ ശിശ്നമവാചം പ്രാങ്ങം |

തസ്മാത്പശുബന്ധസ്യ യജ്ഞക്രതോഃ |

ഷഡൃത്രിജഃ |

സപ്തകൃത്യോഹ്യയത് |

ഹോത്രാഃ പ്രത്യശൃൺവന് |

താഃ സൗമ്യേവൈവാധ്യരേണ യജ്ഞക്രതുനോപപർയാവർത്തത || 25 ||

താ ഉപൗഹന്മസ്തപശീർഷായാൻപ്രാങ്ങന് |

തസ്മാത്സൗമ്യന്യാധ്യരസ്യ യജ്ഞക്രതോഃ |

സപ്ത ഹോത്രാഃ പ്രാചീർവഷ്ടകൂർവന്തി |

ദശകൃത്യോഹ്യയത് |

തപഃ പ്രത്യശൃണോത് |

തത്കർമഹൈവ സംവത്സരേണ

സർവൈര്യജ്ഞക്രതുഭിരുപപർയാവർത്തത |

തഥ്സർവ്വമാത്മാനമപരിവർഗ്ഗമുപൗഹത് |
 തസ്മാഥ്സംവത്സരേ സർവ്വേ യജ്ഞക്രതവോഽവരുധ്യന്തേ |
 തസ്മാദൃശ്ഹോതാ ചതുർഹോതാ |
 പഞ്ചഹോതാ ഷഡ്സ്തോതാ സപ്തഹോതാ |
 ഏകഹോത്രേ ബലിഗ്ം ഹരന്തി |
 ഹർന്ത്യസ്മൈ പ്രജാ ബലിം |
 ഐനമപ്രതിവ്യാതം ഗച്ഛതി |
 യ ഏവം വേദ || 26 ||

ചന്ദ്രമാശ്ചാതുർമാസാന്മാം യജ്ഞക്രതോർധ്യരേണ യജ്ഞക്രതുന്നോപ
 പർയാവർത്തന്ത സപ്തഹോതാ ചത്വാരി ച || 6 ||

പ്രജാപതിഃ പുരുഷമസൃജത |
 സോഽഗ്നിർബ്രവീത് |
 മമായമന്നമസ്ത്വിതി |
 സോഽബിഭേത് |
 സർവം വൈ മാഽയം പ്രധ്കുഷ്യതീതി |
 സ ഏതാഗ്ശ്ചതുർഹോത്യനാത്മസ്പരംഭ്രാനപശ്യത് |
 താൻജുഹോത് |
 തൈർവൈ സ ആത്മാൻമസ്പൃണോത് |
 യദഗ്നിഹോത്രം ജുഹോതി |
 ഏകഹോതാരമേവ തദ്യജ്ഞക്രതുമ്പനോത്യഗ്നിഹോത്രം || 27 ||

കുന്ദിനം ചാത്മനഃ സ്പൃംഓതി |
 ആദിത്യസ്യ ച സായുജ്യം ഗച്ഛതി |
 ചതുരൂനയതി |
 ചതുർഹോതാരമേവ തദ്യജ്ഞക്രതുമ്പാനോതി ദർശപൂർണമാസൗ |
 ചത്വാരി ചാത്മനോഽംഗാനി സ്പൃംഓതി |
 ആദിത്യസ്യ ച സായുജ്യം ഗച്ഛതി |
 ചതുരൂനയതി |
 സമിത്പംചമീ |
 പഞ്ചഹോതാരമേവ തദ്യജ്ഞക്രതുമ്പാനോതി ചാതുർമാസ്യാനി |
 ലോമ ചരവീം മാഗ്സമസ്ഥി മജ്ജാനം || 28 ||

താനി ചാത്മനഃ സ്പൃംഓതി |
 ആദിത്യസ്യ ച സായുജ്യം ഗച്ഛതി |
 ചതുരൂനയതി |
 ദ്വിർജുഹോതി |
 ഷഡ്ഹോതാരമേവ തദ്യജ്ഞക്രതുമ്പാനോതി പശുബന്ധം |
 സ്തനാവാനൗ ശ്രീശ്നമവാചം പ്രാങ്ങം |
 താനി ചാത്മനഃ സ്പൃംഓതി |
 ആദിത്യസ്യ ച സായുജ്യം ഗച്ഛതി |
 ചതുരൂനയതി |
 ദ്വിർജുഹോതി || 29 ||

സമിഥ്സപ്തമീ |

സപ്തഹോതാരമേവ തദ്യജ്ഞക്രതുമ്പാപ്നോതി സൗമ്യമധ്യരം |

സപ്ത ചാത്മനഃ ശീർഷംയാൻപ്രാൻത്രൻസ്പൃംഛാതി |

ആദിത്യസ്യ ച സായുജ്യം ഗച്ഛതി |

ചതുരൂന്നയതി |

ദിർജുഹോതി |

ദിർനിമാർഷ്ടി |

ദിഃ പ്രാശ്നാതി |

ദശഹോതാരമേവ തദ്യജ്ഞക്രതുമ്പാപ്നോതി സംവഥ്സരം |

സർവം ചാത്മാനമപരിവർഗ്ഗ് സ്പൃംഛാതി |

ആദിത്യസ്യ ച സായുജ്യം ഗച്ഛതി || 30 ||

അഗ്നിഹോത്രം മജ്ജാനം ദിർജുഹോത്യപരിവർഗ്ഗ് സ്പൃംഛാത്യേകം ച || 7 ||

(അപക്രാമത ഗർഭിൺയഃ)

പ്രജാപതിരകാമയത പ്രജായേയേതി |

സ തപോത്പ്യത |

സോന്തർവാനഭവത് |

സ ഹരിതഃ ശ്യാവോഭവത് |

തസ്മാഥ്സത്യന്തർവതീ |

ഹരിംഘൗ സതീ ശ്യാവാ ഭവതി |

സ വിജായമാനോ ഗർഭേൻത്രതാമ്യത് |

സ ത്വാനഃ കൃഷ്ണഃ ശ്യാവോഭവത് |
തസ്മാത്ത്വാനഃ കൃഷ്ണഃ ശ്യാവോ ഭവതി |
തസ്യാസുരേവാജീവത് || 31 ||

തേനാസുനാസുരാമസൃജത |
തദസുരാണാമസുരത്വം |
യ ഏവമസുരാണാമസുരത്വം വേദ |
അസുമാന്വേവ ഭവതി |
നൈനമസുർജഹാതി |
സോസുരാന്മസൃഷ്ട്യാ പിതേവാമന്യത |
തദസു പിത്യൻസൃജത |
തത്പിത്യംഭ്രം പിത്യത്വം |
യ ഏവം പിത്യംഭ്രം പിത്യത്വം വേദ |
പിതേവൈവ സ്യാനാം ഭവതി || 32 ||

യന്ത്യസ്യ പിതരോ ഹവം |
സ പിത്യന്മസൃഷ്ട്യാമനസ്യത് |
തദസു മനുഷ്യാനസൃജത |
തൻമനുഷ്യാംഭ്രം മനുഷ്യത്വം |
യ ഏവം മനുഷ്യാംഭ്രം മനുഷ്യത്വം വേദ |
മനസ്ത്യവ ഭവതി |
നൈനം മനുർജഹാതി |

തസ്മൈ മനുഷ്യാനമസസൃജാനായ |
 ദിവാ ദേവത്രാഭവത് |
 തദനു ദേവാൻസൃജത |
 തദേവാന്നാം ദേവത്വം |
 യ ഏവം ദേവാന്നാം ദേവത്വം വേദ |
 ദിവാ ഹൈവാസ്യ ദേവത്രാ ഭവതി |
 താനി വാ ഏതാനി ചത്വാർയംഭാഗ്ംസി |
 ദേവാ മനുഷ്യാഃ പിതരോസ്സുരാഃ |
 തേഷു സർവേഷുംഭോ നഭ ഇവ ഭവതി |
 യ ഏവം വേദ || 33 ||

അജീവമ്സ്യാന്നാം ഭവതി ദേവാൻസൃജത സപ്ത ച || 8 ||

(യഥാസ്ഥാനം ഗർഭിൺയഃ)

ബ്രഹ്മവാദിനോ വദന്തി |
 യോ വാ ഇമം വിദ്യാത് |
 യതോയം പവതേ |
 യദഭിപവതേ |
 യദഭിസംപവതേ |
 സർവമായുരിയാത് |
 ന പുരാജ്യയുഷഃ പ്രമീയേത |
 പശുമാനമ്സ്യാത് |

വിനേത പ്രജാം |
യോ വാ ഇമം വേദ || 34 ||

യതോഽയം പവതേ |
യദഭിപവതേ |
യദഭിസമ്പവതേ |
സർവമായുരേതി |
ന പുരാഽയുഷഃ പ്രമീയതേ |
പശുമാൻഭവതി |
വിനതേ പ്രജാം |
അദ്ഭ്യഃ പവതേ |
അപോഭിപവതേ |
അപോഭിസമ്പവതേ || 35 ||

അന്യാഃ പവതേ |
ഇമാമഭിപവതേ |
ഇമാമഭിസമ്പവതേ |
അഗ്നേഃ പവതേ |
അഗ്നിമഭിപവതേ |
അഗ്നിമഭിസമ്പവതേ |
അന്തരീക്ഷാത്പവതേ |
അന്തരീക്ഷമഭിപവതേ |

അന്തരീക്ഷമഭിസമ്പവതേ |

ആദിത്യാത്പവതേ || 36 ||

ആദിത്യമഭിപവതേ |

ആദിത്യമഭിസമ്പവതേ |

ദ്യോഃ പവതേ |

ദിവമഭിപവതേ |

ദിവമഭിസമ്പവതേ |

ദിഗ്ഭ്യഃ പവതേ |

ദിശ്ശോഭിപവതേ |

ദിശ്ശോഭിസമ്പവതേ |

സ യത്പുരസ്താദ്യാതി |

പ്രാങ്ങാ ഏവ ഭൂത്യാ പുരസ്താദ്യാതി || 37 ||

തസ്മാത്പുരസ്താദ്യാന്തം |

സർവാഃ പ്രജാഃ പ്രതിനന്ദന്തി |

പ്രാങ്ങാ ഹി പ്രിയഃ പ്രജാന്താം |

പ്രാങ്ങാ ഇവ പ്രിയഃ പ്രജാന്താം ഭവതി |

യ ഏവം വേദ |

സ വാ ഏഷ പ്രാങ്ങാ ഏവ |

അഥ യദുക്ഷിണതോ വാതി |

മാതൃരിശ്ശോഭവ ഭൂത്യാ ദുക്ഷിണതോ വാതി |

തസ്മാദക്ഷിണതോ വാൻതം വിദ്യാത് |

സർവാ ദിശ ആവാതി || 38 ||

സർവാ ദിശോന്തുവിവാതി |

സർവാ ദിശോന്തുസംവാതീതി |

സ വാ ഏഷ മാതൃരിശ്ശൈവ |

അഥ യത്പശ്യാദ്വാതി |

പർവ്വമാന ഏവ ഭൂത്യാ പശ്യാദ്വാതി |

പുതമ്സ്മാ ആഹരന്തി |

പുതമുപഹരന്തി |

പുതമ്സ്മനാതി |

യ ഏവം വേദ |

സ വാ ഏഷ പർവ്വമാന ഏവ || 39 ||

അഥ യദുത്തരതോ വാതി |

സുവിതൈവ ഭൂത്യാത്തരതോ വാതി |

സുവിതേവ സ്യാന്നാം ഭവതി |

യ ഏവം വേദ |

സ വാ ഏഷ സുവിതൈവ |

തേ യ ഏനം പുരസ്താദായന്തമുപവദന്തി |

യ ഏവാസ്യ പുരസ്താത്പാപ്മാനഃ |

താഗ്സത്യേപ്ഘ്നന്തി |

പുരസ്താദിർരാൻപാപ്മനഃ സചന്തേ |
അഥ യ ഏനം ദക്ഷിണത ആയന്തമുപവദന്തി || 40 ||

യ ഏവാസ്യ ദക്ഷിണതഃ പാപ്മാനഃ |
താഗ്സത്യേപ്ഛന്തി |
ദക്ഷിംഭൂത ഇർരാൻപാപ്മനഃ സചന്തേ |
അഥ യ ഏനം പശ്യാദായന്തമുപവദന്തി |
യ ഏവാസ്യ പശ്യാത്പാപ്മാനഃ |
താഗ്സത്യേപ്ഛന്തി |

പശ്യാദിർരാൻപാപ്മനഃ സചന്തേ |
അഥ യ ഏനമുത്തരത ആയന്തമുപവദന്തി |
യ ഏവാസ്യോത്തരതഃ പാപ്മാനഃ |
താഗ്സത്യേപ്ഛന്തി || 41 ||

ഉത്തരത ഇർരാൻപാപ്മനഃ സചന്തേ |
തസ്മാദേവം വിദ്വാൻ |
വീർവ്വ നൃത്യേത് |
പ്രേർവ്വ ചലേത് |
വ്യസ്യേവാക്ഷ്യൗ ഭാഷേത |
മംഽയേദിവ |
ക്രോമയേദിവ |
ശൃംഗായേതേവ |

ഉത മോപ്വദേയുഃ |
 ഉത മേ പാപ്മാനമപഹന്യുരിതി |
 സ യാം ദിശഗ്ം സനിമേഷ്യന്മ്സ്യാത് |
 യദാ താം ദിശം വാതോ വായാത് |
 അഥ പ്രവേയാത് |
 പ്ര വാ ധാവയേത് |
 സാതമേവ രദ്രിതം വ്യൂഢം ഗന്ധമഭി പ്രച്യവതേ |
 ആസ്യ തം ജനപദം പൂർവാ കീർതിർഗച്ഛതി |
 ദാൻകാമാ അസ്മൈ പ്രജാ ഭവന്തി |
 യ ഏവം വേദ || 42 ||

വേദ സമ്പവത ആദിത്യാത്പവതേ വാത്യാവാത്യേഷ പവമാന ഏവ
 ദക്ഷിണത ആയന്തമുപ വദന്ത്യുത്തരതഃ
 പാപ്മാനസ്താഗ്സത്യേപ്ഘ്നന്തീത്യഷ്ടൗ ച || 9 ||

പ്രജാപതിഃ സോമഗ്ം രാജാനമസൃജത |
 തം ത്രയോ വേദാ അൻവസൃജന്ത |
 താൻ ഹസ്ത്യേകുരുത |
 അഥ ഹ സീതാ സാവിത്രി |
 സോമഗ്ം രാജാനം ചകമേ |
 ശ്രദ്ധാമു സ ചകമേ |
 സാ ഹ പിതരം പ്രജാപതിമുപസസാര |
 തഗ്ം ഹോവാച |

നമസ്തേ അസ്തു ഭഗവഃ |

ഉപ ത്യാനീ || 43 ||

പ്ര ത്യാ പദ്യേ |

സോമം വൈ രാജാനം ക്വമയേ |

ശ്രദ്ധാമു സ ക്വമയത ഇതി |

തസ്യാ ഉ ഹ സമാഗ്രമലങ്കാരം ക്വപയിത്യാ |

ദശഹോതാരം പുരസ്താദ്യാഖ്യായ |

ചതുർഹോതാരം ദക്ഷിണതഃ |

പഞ്ചഹോതാരം പശ്ചാത് |

ഷഡ്ഹോതാരമുത്തരതഃ |

സപ്തഹോതാരമുപരിഷ്ഠാത് |

സംഭാരൈശ്ച പതിദിശ്ച മുഖ്യേലംകൃത്യ || 44 ||

ആന്യാർധം വ്യാജ |

താഗ്ം ഹോദീക്ഷ്യവാച |

ഉപ മാസ്വർതസ്യേതി |

താഗ്ം ഹോവാച |

ഭോഗം തു മ ആചക്ഷ |

ഏതൻമ ആചക്ഷ |

യതേത പാംആവിതി |

തസ്യാ ഉ ഹ ത്രീൻ വേദാൻപ്രദദ |

തസ്മാദു ഹ സത്രിയോ ഭോഗമൈവ ഹാരയന്തേ |
സ യഃ ക്ലമയേത പ്രിയഃ സ്യാമിതി || 45 ||

യം വാ ക്ലമയേത പ്രിയഃ സ്യാദിതി |
തസ്മാ ഏതഗ് സമാഗരമലങ്കാരം കൽപയിത്വാ |
ദശഹോതാരം പുരസ്താദ്വ്യാഖ്യായ |
ചതുർഹോതാരം ദക്ഷിണതഃ |
പഞ്ചഹോതാരം പശ്ചാത് |
ഷഡ്ഹോതാരമുത്തരതഃ |
സപ്തഹോതാരമുപരിഷ്ടാത് |
സംഭാരൈശ്ച പത്നിഭിശ്ച മുഖ്യേലംകൃത്യ |
ആസ്യാർധം വ്രജേത് |
പ്രിയോ ഹൈവ ഭവതി || 46 ||

അയാന്യലംകൃത്യ സ്യാമിതി ഭവതി || 10 ||

ബ്രഹ്മാത്മൻവദസൃജത |
തദക്ലമയത |
സമാത്മനാ പദ്യേയേതി |
ആത്മന്നാത്മന്നിത്യാമന്ത്രയത |
തസ്മൈ ദശമഗ് ഹൂതഃ പ്രത്യശൃണോത് |
സ ദശഹൂതോഭവത് |
ദശഹൂതോ ഹ വൈ നാമൈഷഃ |

തം വാ ഏതം ദശഹൃതഗ്ം സന്തം |
ദശഹൃതേത്യാചക്ഷതേ പരോക്ഷേന്ദ്രം |
പരോക്ഷപ്രിയാ ഇവ ഹി ദേവാഃ || 47 ||

ആത്മന്നാത്മന്നിത്യാമന്ത്രയത |
തസ്മൈ സപ്തമഗ്ം ഹൃതഃ പ്രത്യശൃണോത് |
സ സപ്തഹൃതോഭവത് |
സപ്തഹൃതോ ഹ വൈ നാമൈഷഃ |
തം വാ ഏതഗ്ം സപ്തഹൃതഗ്ം സന്തം |
സപ്തഹൃതേത്യാചക്ഷതേ പരോക്ഷേന്ദ്രം |
പരോക്ഷപ്രിയാ ഇവ ഹി ദേവാഃ |
ആത്മന്നാത്മന്നിത്യാമന്ത്രയത |
തസ്മൈ ഷഷ്ഠഗ്ം ഹൃതഃ പ്രത്യശൃണോത് |
സ ഷഷ്ഠുതോഭവത് || 48 ||

ഷഷ്ഠുതോ ഹ വൈ നാമൈഷഃ |
തം വാ ഏതഗ്ം ഷഷ്ഠുതഗ്ം സന്തം |
ഷഷ്ഠുതേത്യാചക്ഷതേ പരോക്ഷേന്ദ്രം |
പരോക്ഷപ്രിയാ ഇവ ഹി ദേവാഃ |
ആത്മന്നാത്മന്നിത്യാമന്ത്രയത |
തസ്മൈ പഞ്ചമഗ്ം ഹൃതഃ പ്രത്യശൃണോത് |
സ പഞ്ചഹൃതോഭവത് |

പഞ്ചഹൃതോ ഹ വൈ നാമൈഷഃ |
തം വാ ഏതം പഞ്ചഹൃതഗ്ം സന്തം |
പഞ്ചഹൃതേത്യാചക്ഷതേ പരോക്ഷേന്ദ്രം || 49 ||

പരോക്ഷപ്രിയാ ഇവ ഹി ദേവാഃ |
ആത്മനാത്മന്നിത്യാമന്ത്രയത |
തസ്മൈ ചതുർഥഗ്ം ഹൃതഃ പ്രത്യശൃണോത് |
സ ചതുർഹൃതോഭവത് |

ചതുർഹൃതോ ഹ വൈ നാമൈഷഃ |
തം വാ ഏതം ചതുർഹൃതഗ്ം സന്തം |
ചതുർഹൃതേത്യാചക്ഷതേ പരോക്ഷേന്ദ്രം |
പരോക്ഷപ്രിയാ ഇവ ഹി ദേവാഃ |
തമബ്രവീത് |

ത്വം വൈ മേ നേദീഷ്ഠഗ്ം ഹൃതഃ പ്രത്യശ്രൗഷീഃ |
ത്വയൈനാനാഖ്യാതാര ഇതി |
തസ്മാന്നു ഹൈന്ദാഗ്ശ്ചതുർഹൃതാര ഇത്യാചക്ഷതേ |
തസ്മാച്ഛുശ്രൗഷുഃ പുത്രാണാഗ്ം ഹൃദ്യതമഃ |
നേദീഷ്ഠോ ഹൃദ്യതമഃ |
നേദീഷ്ഠോ ബ്രഹ്മംഓ ഭവതി |
യ ഏവം വേദം || 50 ||

ദേവാഃ ഷസ്തുതോഭവത്പഞ്ചഹൃതേത്യാചക്ഷതേ പരോക്ഷേന്ദ്രശ്രൗഷീഃ ഷട്ച || 11 ||

ബ്രഹ്മവാദിനഃ കിം ദക്ഷിംശ്രൂം യോ വാ അവിദ്വാനന്ത്യ വൈ
ബ്രഹ്മവാദിനോ യദൃശ്ഹോതാരഃ പ്രജാപതിർവ്യസ്രം പ്രജാപതിഃ
പുരുഷം പ്രജാപതിരകാമയതു സ തപഃ
സോന്തർവാൻബ്രഹ്മവാദിനോ യോ വാ ഇമം വിദ്യാത്പ്രജാപതിഃ
സോമഗ്ൻ രാജാനം ബ്രഹ്മാത്മൻവദേകാദശ || 11 ||

ബ്രഹ്മവാദിനസ്തന്ത്യ വാ അഗേര്യദ്വാ ഇദം കിഞ്ച
പ്രജാപതിരകാമയതു സോന്തർവാൻയ ഏവാന്ത്യ
ദക്ഷിണതഃ പംചാശത് || 50 ||

ബ്രഹ്മവാദിനോ യ ഏവം വേദ ||

|| ഹരിഃ ഓ(3)ം ||

|| ഇതി കൃഷ്ണയജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ ബ്രാഹ്മണേ ദിതീയാഷ്ടകേ
തൃതീയഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ||